

La tribuna

Pensions, el compromís a complir

La reforma ha de tenir en compte les persones

JAUME
Bartumeu

Fa més de deu anys, d'ençà la seva arribada al Govern, el juny del 2011, que DA sacseja l'espantall de la por parlant de la fallida del sistema de pensions de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

La reforma de l'actual sistema de pensions de jubilació és una qüestió prou sensible perquè demanem que s'acabin d'una vegada i per sempre les confusions que es generen a la ciutadania des de l'administració.

Fa mesos que el govern actual, i els seus càrrecs de confiança nomenats a la Caixa Andorrana de Seguretat Social, promouen una política comunicativa basada en els globus sonda. Llencen propostes a l'aire per veure quines reaccions es produeixen. La seva comunicació cloroform aconsegueix endormiscar a molta gent però, tanmateix, el col·lectiu dels jubilats pensionistes i, també, el conjunt de treballadors que forçosament pensen en la seva futura jubilació, reben amb inquietud aquests missatges amenaçadors.

Primer ens diuen que es retardarà l'edat de jubilació i s'insinua que es castigaran les jubilacions anticipades, després que s'augmentarà la cotització. I també que s'allargarà el període de cotització per calcular la pensió.

És una manera de fer que, com s'ha escrit, «... inquieta pràcticament a tothom, genera una gran inseguretat i resta credibilitat a qui la practica».

Com escrivia **Antoni Puigverd** a La Vanguardia, «hem entrat en un futur que només és portador d'experiències de vulnerabilitat».

Per això cal exigir el màxim esforç de transparència. Tots els que estem en l'àmbit de la política hauríem d'utilitzar la nostra capacitat de prospectiva per anticipar, sense hipotecar-lo, el futur de les pensions públiques de jubilació. És una

de les nostres responsabilitats més importants davant les properes generacions.

El cert és que, al llarg de la història més recent, d'ençà la creació de la nostra Caixa Andorrana de Seguretat Social, el desenvolupament econòmic va portar al creixement dels fons de vellesa. De manera que la qüestió cabdal consisteix a dissenyar un futur de solidaritat, de redistribució social i intergeneracional o no fer-ho.

Dit d'una altra manera: acceptar la diferència cada vegada més gran entre les rendes del treball i les del capital o afrontar, seriosament, com redistribuirem el producte social.

No podem perdre de vista que les pensions són, sens dubte, el gran pilar de la nostra societat del benestar, per la qual cosa cap reforma s'hauria de fer sense posar com a prioritat les persones, els jubilats pensionistes d'avui i els de demà.

I també caldria explorar la sepa-

La política social s'ha de gestionar pensant en els que més ho necessiten, no amb mesures curterministes ni amb experiments

ració de fons de finançament de la Seguretat Social, que comportaria que un gruix de despeses que es financen amb cotitzacions a la Caixa Andorrana de Seguretat Social passessin a finançar-se amb impostos.

Aquí manca molta informació. Penso que gairebé ningú, avui, té una idea, ni que sigui aproximada, del valor del punt. Informar anualment cada cotitzant actiu del valor en euros de la pensió que correspon als punts que ja tingui adquirits obligaria a la transparència de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i ajudaria a suscitar poc a poc la confiança que avui tant falta ens fa. Una informació que cal fer tractament personalment a cada asse-

gurament cotitzant la informació de la seva situació actual i futura. No s'hi val a dir que es pot consultar per via telemàtica.

A falta de consens parlamentari de com repartir el pes de la càrrega financera de les pensions i els guanys de vida dels pensionistes, es confronta el postureig de les propostes d'uns amb la possibilitat d'explorar la carnassa política per part d'altres.

Actuant d'aquesta manera, negant la realitat, tots podem acabar prenent mal; també els mateixos pensionistes contribuents.

I així la reforma de les pensions que promouen els responsables de la Caixa Andorrana de Seguretat So-

cial és avui, incerta.

Incerta perquè no és clara, perquè no és transparent, perquè no concreta el com ni el quant, ni com es pagaran les pensions del futur ni quant ens costarà als cotitzants d'Andorra, i també als contribuents que paguem impostos, aquesta reforma.

Les fórmules que ofereixen el Govern i la CASS són retardar l'edat de jubilació; retallades a les pensions, especialment en les cotitzacions més altes, penalitzant doblement qui més ha pagat durant la vida laboral, i una destrallada als contribuents mitjançant una pujada d'impostos.

Tots menys aturar l'arrel del problema de les pensions, que és la creació d'ocupació, especialment en joves, que són els grans oblidats pel Govern, i l'estalvi en despesa pública, per exemple reduint ministeris i assessors.

La política social s'ha de gestionar pensant en els que més ho necessiten, no amb mesures curterministes ni amb experiments; sí amb diàleg, consens, serietat, responsabilitat i sentit comú. En un sistema ben concebut una recessió temporal no ha de comportar pas una modificació dels drets de jubilació. S'ha d'absorbir per una variació del sostre financer del sistema.

És per això que hi ha reserves.

Més que preguntar-se com invertir-les, és millor destinar-les prioritàriament a assegurar el règim universal de jubilació.

Ara bé, també caldria establir una nova regulació de la manera d'emprar les reserves. Aquesta nova regulació hauria de distingir entre els xocs temporals, que s'han de finançar anant a buscar l'actiu acumulat, i els xocs estructurals o persistents, que comporten un canvi dels paràmetres.

També s'hauria de fixar un nou nivell mínim de reserves.

I, en tot cas, l'Estat andorrà no pot defugir el seu compromís, assentat en l'article 30 de la Constitució, que «... garantirà un sistema de seguretat social». ≡

Excav de Govern